ὁλόκληροι (Βλαδιμήρ.) τὸ δὲ Νοβογρὸδ ἐμαστίζετο συγχρόνως ὑπὸ λιμοῦ. Ἐν τούτοις ἀπέθανεν ὁ πορθητής, ὁ δὲ Ὀγκοὺς, πρωτότοκος υἱός του, σύρων κατόπιν τὰ λάφυρα τῆς Περσίας, ὑπέταξεν ἐντελῶς τὴν Κίναν, ὁ ἕτερος δὲ υἱὸς Βάτη ἐπανελθὼν εἰς τὴν Βουλγαρίαν μὲ τὰ 600000 κατεσκήνωσεν εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Γάνεϊδος· ματαίως δὲ ἐπεμελήθη ὁ Γιούρης μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ του Σβιατοσλάου νὰ ἀντιταχθῇ· ἡ νίκη ἔκλινε εἰς τὸν Μογόλον, ὅθεν ὁ Γιούρης ἐφονεύθη.

Μέχρι τῆς ἐποχῆς τῆς ὑποδουλώσεως ταύτης ἡ πολιτικὴ Κυβέρνησις τῶν Ῥώσσων ἦτο ἐναλλὰξ μίγμα δεσποτείας καὶ δημοκρατίας κατὰ τὴν ἔκτασιν τῆς ἡγεμονίας καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν ἡγεμόνων. Ἐνίοτε καὶ ὁ λαὸς συνήρχετο εἰς κοινὰς συνελεύσεις συνηθέστερον δὲ οἱ μεγιστᾶνες, ὑποσχόμενοι τέλη καὶ δεχόμενοι τὴν πίστιν, ἢ τὸν ὅρκον τοῦ ἀνωτάτου ἄρχοντος.

Ἡ ἀναγόρευσις τοῦ ἄνακτος ἐγένετο διὰ θρησκευτικῆς ἱεροτελεστίας, αἱ πόλεις εἶχον τοὺς πολεμιστάς των, οἱ χωρικοὶ δὲ, καὶ κυρίως οἱ ἰδιῶται, ἐστρατολογοῦντο ἐν καιρῷ μεγάλης καὶ ἐκτάκτου ἀνάγκης· πάντοτε ὅμως προσέφερον τοὺς ἀναγκαίους ἵππους.

Ἡ ἐμπορία τῆς Ῥωσσίας ἦτο ἐκτεταμένη πρὸς Δύσιν· Τὸ Νοβογρὸδ κατὰ τὸν ΙΓ'. αἰῶνα προσετέθη εἰς τὴν ὁμοσπονδίαν καὶ τῶν Γερμανικῶν ἐμπορικῶν πόλεων οἷον Brem, Lubeck, Dantzick πρὸς ὑπεράσπισιν κοινὴν κατὰ τῆς ἐπιπολαζούσης πειρατείας καὶ κατ' αὐτῆς ἔτι τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν Γραικορωμαίων ἐτιμήθη εἰς τὴν Ῥωσσίαν, καθὼς μαρτυροῦσιν αἱ ἐκκλησίαι καὶ τὰ παλάτια.

Ἡ ζωγραφία ὅμως περιωρίζετο εἰς τὴν λαμπρότητα μόνον καὶ τὴν ἁρμονίαν τῶν χρωμάτων.

Πολλοὶ μοναχοὶ κατεγίνοντο εἰς τὴν φιλολογίαν, ὡς ὁ Νέστωρ, τοῦ ὁποίου τὸ ἀφελέστατον ἐνταῦτῷ, σεμνὸν καὶ δραματικὸν ὕφος ἐνθυμίζει τὸ τῆς ἱερᾶς γραφῆς.

Ἡ ἐκκλησία μέχρι τέλους τοῦ 16 αἰῶνος ἀνεγνώριζεν ὡς ἀρχηγὸν τὸν Πατριάρχην τῆς Κωνσταντινουπόλεως· οἱ ἀρχιερεῖς ἐψηφίζοντο μὲν παρὰ τοῦ Κζὰρ, καθ εωροῦντο δὲ ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου.

Ἀλλ' ἐκ τοῦ ΙΒ'. ἤδη αἰῶνος σώζεται καὶ ποίημα ἐπιγραφόμενον *ἡ ἐκστρατεία* τοῦ Ἰγὼρ, ὅπου θαυμάζονται ὁ ἀρχαιοπρεπὴς χαρακτὴρ τοῦ λόγου, ὁ τόνος τῶν φράσεων, αἱ σφοδραὶ εἰκόνες, ἡ τόλμη τῶν σχημάτων καὶ ἡ φιλολήθεια.

Οἱ Τάταροι ἀπεσύρθησαν αὐτομάτως, καθὼς οἱ πλημμυρήσαντες ποταμοὶ ἐπανέρχονται εἰς τὴν πρώτην των κοίτην· ἐπέστρεψαν ὅμως πάλιν πρὸς καιρὸν διὰ νὰ λεηλατήσωσι πολλὰς πόλεις,

Συγχρόνως δὲ τῷ 1240 ἐπέπεσον κατὰ τῶν Ῥώσσων ὡς ἀδυνάτων καὶ γείτονες λαοὶ διὰ νὰ τοὺς λαφυραγωγήσωσι, δηλ. οἱ Σουηδοὶ καὶ Λιβονιανοί· ἀλλ' ἐνικήθησαν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡγεμόνος τοῦ Νοβογορὸδ παρὰ τὸν ποταμὸν Νέβαν.

Οἱ Ῥῶσσοι εὐγνωμονοῦντες ἐδόξασαν διὰ παντὸς τὴν μνήμην τοῦ νικητοῦ τούτου· διότι τὸν τιμῶσιν ἔκτοτε ὡς ἅγιον. Ὁ μέγας Πέτρος ἀνήγειρεν εἰς τὸν ὀνομά του μοναστήριον, ἡ δὲ αὐτοκρατόρισσα Ἐλισάβετ κατεσκεύασε πολυτελέστατον τάφον ὅλον ἐξ ἀργύρου ἐν ἐκ τῶν λαμπροτάτων μνημείων τῆς Εὐρώπης.

Ἀλλ' ὁ ἥρως οὗτος ἠναγκάσθη ἔπειτα νὰ κηρυχθῇ ὑποτελὴς τῶν Μογγόλων καὶ νὰ δεχθῇ μάλιστα αὐτῶν τὴν ἡγεμονίαν του, ἐπολέμησεν ἕνα τῶν ἀδελφῶν του, ἔπειτα δὲ ἐξεστράτευσε κατὰ τῶν Σουηδῶν.

Ἐν τούτοις οἱ γενναῖοι ἐκπαλαι Νοβογοροδινοί φέροντες τὴν δουλείαν τῶν Τατάρων, ἀρνούμενοι συνάμα καὶ τὸν φόρον συνώμοσαν νὰ ἀποτινάξωσι τὸ ζυγὸν, ὅθεν ἐκάλεσαν εἰς τὴν συμμαχίαν πολλοὺς ἡγεμόνας καὶ λαοὺς ἄλλους κατὰ τὸ 1262· προσδιορισθείσης δὲ τῆς ἡμέρας ἐφόνευσαν πάντας τοὺς φίλους καὶ ὁδοὺς τῶν τυράννων, ὁ δὲ Ἀλέξανδρος φοβούμενος ἐκδίκησιν ὑπῆγε νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν Τάταρον Βουρ... ἔπειτα ἐπιστρέψας ἐνεδύθη τὸ μοναχικὸν σχῆμα ἀπέθανε μετ' ὀλίγον.

Κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους οἱ Σουηδοὶ προχ... σαν τόσον εἰς τὴν Ῥωσσίαν ὥστε ἀνήγειραν καὶ ... ριον πλησίον τοῦ τόπου, ἔνθα ἔπειτα ἐκτίσθη ἡ ... τρούπολις· ἀλλ' οἱ Νοβογοροδινοὶ τὸ ἐκυρίευσαν.

Εἰς ἐκ τῶν ἡγεμόνων τῆς Ῥωσσίας, ὁ Μιχαὴλ ... σύρης, ἐνυμφευθὴ καὶ τὴν κόρην τοῦ Ὀσβὲκ ἀρχηγοῦ Τατάρων.

Διατελοῦντες ὑποτελεῖς τούτων οἱ ἀρχηγοὶ χώρας ταύτης δὲν ἔπαυον καταδιωκόμενοι, πολεμ... νοι καὶ συνδιαβαλλόμενοι ἀμοιβαίως εἰς τὸν ... αὐτῶν δεσπότην· ἀλλὰ κατὰ τὸ 1362—138... μήτριός τις ἡγεμὼν τῆς Μόσχας, ἀφ' οὗ ἐπα... τοὺς ὑπαλλήλους ἄρχοντας ἠνώθη τὴν ὑποτ... τὸν χάνην Μαμάην· ὅθεν ἀντιπαραταχθεὶς μετ... χιλ. κατ' αὐτοῦ ἐπελθόντος μετὰ 700 εὐτύχ... ἄρῃ τρόπαιον λαμπρᾶς νίκης· ἀλλ' ὁ διάδοχος Μαμάη Τάχταμιτσ ἐπῆλθε μετὰ νεοχμῶν δυν... Γότε δὲ ὁ Δημήτριος ἐγκαταλελειμμένος παρ... ὑπαρχόντων ἡγεμόνων ἐγκατέλιπε καὶ αὐτὸς τ... θέδραν του εἰς τὸν ἐχθρὸν, ὥστε ἡ Μόσχα μετ... εἰς σωρὸν ἐρειπίων καὶ σποδοῦ, ἢ τόπον σφαγῆς ... λιν δὲ ἀναχωρησάντων τῶν Τατάρων ἔσπευσεν ... μήτριος, ἐφ' ὅσον ἔζησε, νὰ ἀνεγείρῃ τὴν πό... τὸ φρούριον Κρέμλ, τὸ ὁποῖον ἔκτοτε κατεστ... βασιλέων ἐνδιαίτημα.

Ὁ διάδοχος τοῦ Δημητρίου Βασίλειος ὁ Β... ρίευσε τὸ Καζὰν, κτίσμα (1257) τῶν Τατ... καθέδραν τοῦ μικροῦ αὐτῶν βασιλείου διὰ τοῦ ... του Γιουρῆ, ὅστις ἐξεδικήθη σκληρῶς τοὺς Τα... σφάξας καὶ τὸν χάνην αὐτὸν καὶ τὰς γυναῖκάς τ... δὲ μετὰ 40 ἔτη ἀπεδόθη εἰς τοὺς Τατάρους ἡ ... πόλις.

Ἀλλ' ἡ Θεία πρόνοια ἐβουλεύετο νὰ δοξάσῃ ... ἑξῆς καὶ νὰ μεγαλύνῃ τὸ ἔθνος τῶν Ῥώσσων κατὰ τὸ 1462—1505 ἀνήγειρε μεγαλόψυχος ... μόνα τῆς Μόσχας τὸν Γ. Ἰβὰν (Ἰωάννην) Βασ... τὸν ἐπονομασθέντα ὑπερήφανον, ὅστις προβ... ἔνδοξον μέλλον τῆς πατρίδος του ἐκ τῆς ... τῶν ὑπαρχόντων δεσποτῶν, καθὼς καὶ τῆς δυν... Γαταρικῶν φυλῶν, ἐξεπόρθησε μὲν τὸ Καζὰν,